

net til at undgå overflødig dobbeltadministration indrømmes adgang til påklage til ministeriet eller amtsrådet af kommunalbestyrelsens afgørelser i dispensationssager.

Tilsvarende betragtninger gør sig gældende ved de fleste andre skønsmæssige afgørelser, som kommunalbestyrelsen kan træffe i henhold til loven eller en lokalplan. Når der i en lokalplan alene ved kommunalbestyrelsens endelige vedtagelse af planen kan træffes regulerende bestemmelser om de i lovforslagets § 18 nævnte forhold, således at kommunalbestyrelsen selvstændigt og uden klagemulighed tager stilling til eventuelle indsigelser mod lokalplanforslaget, vil det være ulogisk, om skønsmæssige afgørelser i henhold til planen skulle være genstand for administrativ påklage; kommunalbestyrelsen kunne nemlig i stedet have gennemført en ændring af lokalplanen.

Derimod må der lægges afgørende vægt på, at lovgivningen gennem nødvendige fortolkninger gives det samme indhold overalt i landet. Der bør derfor altid være mulighed for påklage til ministeriet af spørgsmål, der vedrører forståelsen af lovgivningen.

Forslagets *stk. 1 og 2* er i overensstemmelse hermed. Det foreslås således, at der med enkelte angivne undtagelser kun skal være adgang til administrativ påklage, for så vidt angår retlige spørgsmål, herunder spørgsmål om forvaltningsaktens rette tilblivelse. Hvis et sådant spørgsmål indgår i kommunalbestyrelsens afgørelse i en dispensationssag, kan dette spørgsmål indbringes for klageinstansen, men ikke spørgsmål om den rette udøvelse af selve det skøn, der indgår i afgørelsen.

De foreslåede undtagelser, hvorefter også en kommunalbestyrelsens skønsmæssige afgørelser skal kunne påklages, omfatter for det første beslutninger om ekspropriation til virkeliggørelse af en lokalplan, jfr. lovforslagets § 34. Selv om en sådan beslutning beror på et skøn bl. a. over ekspropriationens nødvendighed, bør et indgreb af denne karakter være undergivet administrativ rekurs også for så vidt angår de skønsmæssige elementer i beslutningen.

Endvidere er det foreslået, at et påbud efter § 44 skal kunne påklages til fuldstændig efterprøvelse, idet der ved et sådant påbud — ligesom ved ekspropriation — sker indgreb i bestående forhold.

Endelig er der foreslået en sådan klageadgang over for både forbud og påbud efter § 45, stk. 1 og 2, selv om der ved et forbud ikke sker indgreb i bestående forhold. Forbudet ville også kunne gennemføres i en lokalplan og da uden klagemulighed, men vælger kommunalbestyrelsen i stedet at anvende den konkrete forbudsbeføjelse efter § 45, stk. 1 og 2,

findes det rimeligst, at der da er klageadgang. De samme betragtninger kan derimod ikke med rimelighed anføres over for kommunalbestyrelsens afgørelser efter § 45, stk. 3.

Medens spørgsmål om *forståelsen* af loven og dens supplerende forskrifter som anført bør kunne påklages til miljøministeren, ville det i og for sig være naturligt at lade *skønsmæssige* afgørelser blive påklaget til amtsrådet, bl. a. af hensyn til amtsrådets lokalkendskab, som i visse tilfælde kan have betydelig indflydelse på sagens udfald. Denne ordning er da også foreslået af en del af kommuneforeningernes studiekredse, men hverken Kommunernes Landsforening eller Amtsrådsforeningen har haft indvendinger mod, at lovforslaget lader miljøministeren være eneste klageinstans også over for kommunalbestyrelsernes skønsmæssige afgørelser.

Det må herved tages i betragtning, at antallet af skønsmæssige afgørelser, der efter lovforslaget kan påklages, vil blive minimalt, og at en sådan afgørelse også kan rumme et fortolkningsspørgsmål. Det er en åbenbar ulempe, hvis der skulle være forskellige klageinstanser i de to relationer, og hensynet til i videst muligt omfang at frigøre amtsrådene for konkret sagsbehandling fører ligeledes til, at kompetencen til at afgøre klagesager efter loven samles miljøministeriet. Det fremgår af lovforslagets § 52, at miljøministeren kan bemyndige en under ministeriet hørende styrelse eller lignende til i stedet for ministeren at træffe afgørelse i klagesager.

Adgangen til i henhold til § 48 at påklage en afgørelse til ministeriet foreslås ikke begrænset til adressaten for den pågældende afgørelse. Spørgsmål om forståelsen af lovgivningen vil derfor efter almindelige forvaltningsretlige regler kunne indbringes for ministeriet af enhver, der skønnes at have den fornødne retlige interesse i spørgsmålets efterprøvelse. Denne almindelige klageadgang vil ligeledes efter almindelige forvaltningsretlige regler kunne udnyttes også over for en kommunalbestyrelses undladelse af at træffe en afgørelse, f. eks. om at udarbejde en lokalplan, for så vidt beslutningen beror på den af kommunalbestyrelsen anlagte fortolkning af loven.

Som følge af den således foreslåede ordning vil der ikke med rimelighed kunne foreskrives nogen klagefrist, ligesom en klagevejledning i kommunalbestyrelsens afgørelser synes at ville være mere vildledende end vejledende.

I *stk. 3* foreslås en udvidet klageadgang over for de afgørelser, som i dispensationssager træffes af en grundejer- eller beboerforening i henhold til bemyndigelse fra kommunalbestyrelsen. Det findes mest betryggende, at sådanne afgørelser, der træffes af en